

ספר
מכתב מאליהו

כרך ראשון

מאת

מרן הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל

מבחר מתוך כתביו בתורת המוסר וההשקפה

בעריכת

אריה ברמל

אלטר האלפרן

יצא לאור על ידי חבר הלימודים
לראשונה ליומא דהלולא קמא דסמך זצ"ל
כ"ה טבת תשס"ו

זכעת ז"ל מהודרה עשרים ושבע - מהודסת ומחוקת
ירושלים
שנת תשע"ט לפ"ק

תוכן העניינים

ראש דבר

מאת הרה"ג מוהר"ר נפתלי הכהן שקוביצקי זצ"ל הנאב"ד דגיטסהד . . . . . ט

הקדמה

פרק א: מתולדות המחבר . . . . . טו

פרק ב: תורתו של רבנו זצ"ל . . . . . כו

פרק ג: שיטת העריכה . . . . . ל

דברים אחדים למהדורה החדשה . . . . . לג

מדור ראשון

לא נפלות היא ולא רחוקה 60

כוחו של מבט האמת 61

קשיות עורף ורפואתה 63

חכמת העולם 65

מכתבים ושיעורים

ויהי אחר החורבן 70

היאנכי, היצרים, הנפש והנשמה;
איך להכיר מדריגתנו; ציביליזציה

ויראת שמים 71

מכתב בדבר אמונת חכמים 75

איך לעיין בדבר מוסר 77

שיעור על תהלים פרק א' 81

תורה ועבודת ה'

העסק בתורה - שמירה מיצר

הרע 89

דגלי מדבר 92

מהו אמת ומהו שקר? 94

האושר והשכר בעוה"ז

חיי אושר 1

שכר מצוה בעולם הזה 4

שכר מצוה - מצוה 5

דרכי שמים

ביאור ענין מידת הרחמים 8

צדיק ורע לו 19

תשובה

יש קונה עולמו בשעה אחת 24

תשובה דרך קצרה 30

חסד

קונטרס החסד 32

מבט האמת

שורש המוסר 52

דע מה שתשיב 57

תורת אמת 59

גדולה למסור נפשו על קדושת השם. ומסיק שם שבכל מקום שגלו ישראל שם, שכינה גלתה עמהם. הרי שכל מה שהיסורין יותר גדולים, יותר קרובים לגילוי שכינה.

לא כל אדם זוכה לגילוי זה, כי יש מידה של עקשנות, תולדת הפחד, העוצרת בפני עזיבת מה שהיה רגיל לסמוך עליו, כמו שהטובע יאחוז בקש. אבל זה דמיון כפול ומכופל, כי גם כשהיתה לו אותה בטחה של עוה"ז שלבבו חשק בה, היה לו רק משל ודמיון, ועתה גם זו אין לו, והוא מחדש דמיון נוסף כאילו יש לו תקוה. אילו היה רק פוקח עיניו קצת, להבין תוכן ולימוד העונש שנשתלח לו, או אפי' השתמש רק במבט הטבעי לראות כמה רחוקה היא תקותו, היה מתייאש מן ההבל, כבר היה הקב"ה תיכף מפליא לתת לו מן המציאות הרוחנית, והיה זה אמת לו, נמשל ולא משל.

בימינו היו הלימודים הנוראים, איך הקנינים והסידור שמסדרים בני אדם להם ולדורותיהם, יכולין להיעדר כרגע, איך השלום אינו שלום, וסדר החיים אינו מובטח, איך החיים עצמם של מדינות שלימות, ושל כל העולם, תלויים בחוס השערה. עד כמה שלא נזרוק משענת קנה רצוף, עד כמה שלא נלמד שלא יוכל האדם לסדר את עצמו בעוה"ז, והיה הקב"ה משפיע לנו, במקום המשל הריק את הנמשל האמיתי: שובע ממשי, שאיפה רוחנית, להשיג גדולות ועצמות חיים ומציאות רוחניים, שרק הם הם העונג והאושר גם בעולם הזה!

והנה

עניני תורה

קבלת התורה¹⁶

"זמן מתן תורתנו". שמעתי ממור"ר רבי צבי הירש ז"ל כי אין הזמן עובר עלינו אלא אנו הולכים בתוכו. למשל, כל השבתות הן שבת אחת, אלא אנו הולכים בעיגול השבועי ומגיעים שוב אל השבת. כן כל חג השבועות, אחד הוא, ומידי עיגול הילוכנו שאנו קוראים לו שנה, אנו שבים לבוא אל "זמן מתן תורתנו" - אותו הזמן שבו הוא כח מתן תורה, אותו זמן ממש (לא כמו שנחשוב שהוא רק מזכרת יום מתן תורה), ואנו שוב מקבלים בו ממש את התורה אם נשתדל בזה.

"זמן מתן תורתנו". כשאין נותנים א"א לקחת, כשאין חנות א"א לקנות, וגם כשיש חנות צריך לכסף, וגם עם כסף צריך ליכנס לחנות, וכשנכנס צריך ליקח. כן גם בזמן מ"ת צריך להיות בבית המדרש, ולשלם בעמל רב, ולקבל אל הלב. ובלא זה הוא כדברי בן פועירה הצדוקי לינאי המלך: הרי תורה כרוכה ומונחת בקרן זווית, הרוצה ללמוד יבוא וילמוד (קידושין סו ע"א), אבל מי הוא הרוצה?

ע"י בפיט דיום ב' דשבועות (ד"ה ובכ"ה קנ"ה ראשית דרכי, עד ד"ה ובכ"ה ויד) שמפרש הטעמים למה לא ניתנה תורה ע"י גדולי הדורות לפני משה ע"ה. ושמעתי ממור"ר ז"ל דברים נפלאים בדקדוקי המילים שם לראות עד כמה התורה מדייקת אפי' במרומי מדריגות עד אשר שייך שתינתן אמנם ידוע מש"כ הרמח"ל ז"ל דאורו של הקב"ה אין בו הגבלה, אלא ההגבלה היא רק במקבל, שחלונותיו מושחרים ברפש וטיט עד שאין האור נכנס. וא"כ צ"ע מה שייך דייקנות לענין נתינת התורה? והלא אורה בוקע דרך כל החלונות?

אך זהו הפירוש: איתא ברש"י ז"ל (דברים ל, יט) על "ובחרת בחיים": אני מורה לכם: 'בחרו בחיים', כאדם האומר לבנו 'בחר חלק יפה בנחלתי', ומעמידו על חלק היפה ואומר לו 'את זה ברור לך וכו', א) אני מורה בחרו בחיים - אורו של הקב"ה אין לו הגבלה, ולמי שרואהו ברור הוא שהאמת אמת והשקר איננו, ובבחינה זו נאמר במדרש: מאין למד אברהם אבינו ע"ה תורה? מעצמו

¹⁶ קבלת התורה, שיחה בכולל גיטסהד, שבועות תש"ב, העורכים.